TÜRKİYE SOSYALİST İŞÇİ PARTİSİ
GENEL MERKEZİ
Parmakkapı Tel Sok:NO:2/4
Beyoğlu-İstanbul

GENELGE:111-1979/44 (SEÇİM-4)

15 Eylül 1979

TSİP İL/İLÇE BAŞKANLIĞINA

.....

14 Ekim 1979 tarihinde yapılacak seçimlerde,seçimlerin yapılacağı tüm köy ve mahallerde oy verme gününde her sandık başında müşahit bulundurulması gereği ve bunun önemi daha önceki genelge ve yazılarda belirtilmişti. Bütün Parti teşkilatları seçim yapılacak yerlerde tüm sandıklara müşait göndermeyebilir, ancak Parti, yöneticisi arkadaşlar, mümkün olduğu kadar fazla sandığa müşait göndermeyi, görevlendirmeyi (o mahalle veya köyden) amaç edinmelidirler. Yönetici Arkadaş lar, parti müşahitlerinin sayım sonuçları tutanaklara geçinceye kadar sandık başında bulunmasını, bunun herhangi bir (geçersiz) nedenle oy zayini önlemesi bakımından ne kadar önemli olduğunu vurgulamalıdırlar. Sandık başında bulunacak parti müşahitlerinin 684 Sayılı Siyasi Partiler Yasasına göre partiye üye olabilecek nitelikte olması, 18 yaşını doldurmuş bulunması ve kamu hizmetmerinden yasaklı bulunmaması yeterlidir. Gerek yasa gerekse Yüksek Seçim Kurulu Kararları Sandık Kurulu üyelerinin "seçmen" niteliği taşıması gerektiği şartını getirmiş ; ancak sandık müşahitleri için bu şartı aramamıştır. Yüksek Seçim Kurulunun "Sandık Kurullarının Görevleri" ile ilgili 1973 yılında yayınlanan (Örnek:119) sayılı genelgesinin 13.Maddesinde "Siyasi partilerle, bağımsız adayların sandık başlarında bulundurabilecekleri müşahitlerin kamu hizmetlerinden yasaklı olmayan ve ergin kimselerden bulunması şarttır.(...). demektedir. Görüldüğü gibi gerek yasa gerekse Y.S.Kurulu parti müşahitlerinin yaş bakımından "ergin" olmasını başka bir deyimle rüştünü ispat etmiş bulunmasını yeterli görmüştür. Kanunlarımıza göre "reşit" olma yaşı ise bilindiği gibi 18'dir. Konuyu gereği gibi bilemeyen sandık kurullarına (herhangi bir itiraz karşısında) bu hukuki durum hatırlatılmalıdır.

İlişik broşürlerde sandık kurullarının görevleri, yetkileri, sayım döküm işleri ile müşahitlerin sorumluluklarını belirten (17.5.1979 tarih ve 2234 sayılı yasayla değişik) 298 sayılı yasanın yeni şekli ile yukarıda tarih ve numarası açıklanan Y.S.Kurulunun (örnek:119) sayılı genelgesinin önemli bölümleri bulunmaktadır. Sandık kurullarında görev alan müşahitlere verilmeli ve bu broşürü iyice incelemeleri, sandık kurullarının yapabilecegi yanlış işlemlere karşı samdık kurullarının uyarılması belirtilmelidir. Parti müşahitlerimizin yasa ve yönetmelikleri çok iyi bilmelerinin bir taraftan yanlış işlemleri önleyecek diğer taraftan işlev ve saygınlıklarını arttıracaktır.

Çalışmalarınızda başarılar, kardeşçe selamlar.

GENEL MERKEZ

TÜRKİYE SOSYALİST ARAŞTIRMA VAKFI

SANDIK KURULU GÖREV VE YETKİLERİ
PARTİ MÜŞAHİTLERİNİN SORUMLULUKLARI

SANDIK KURULU:(298 Sayılı Yasa Mad:21)
Sandık kurulu bir başkan ile altı asil altı yedek üyeden kurulur.Bu kurul asil üyeleri ile toplanır.(...)Şu kadar ki;648 Sayılı Siyasi Partiler Kanuna göre partilere üye olamayacak kimseler ile köy muhtarları,görev yaptıkları köylerde sandık kurulu başkanı olamazlar.Sandık kurulu başkanının görev başına gelmemesi halinde,yine kurul üyelerinden en yaşlısı başkanlık eder.

KURULLARDA GÖREV ALAMAYACAK OLANLAR:(298 Sayılı Yasa Madde:26)
İdare amirleri,zabıta amir ve memurları,Askeri Ceza Kanununun 3.maddesinde yazılı askeri şahıslar,T.B.M.M. üyeleri ve adaylar bu kanunda gösterilen kurullara seçilemezler.648 Sayılı Siyasi Partiler Kanununa göre,siyasi partilere üye olamayacak kimseler,bu kurullarda üye,müşahit veya temsilci olarak,siyasi partiler tarafından görevlendirilemezler.

SANDIK KURULLARININ GÖREV VE YETKİLERİ:(298 Sayılı Yasa Madde:71)
Sandık kurullarının başlıca görev ve yetkileri şunlardır:
1-Sandık alanı içinde seçimin düzenle geçmesi için gereken tedbirleri almak ve oy verme işlerini yürütmek, veya denetlemek.
2-Sandık alanında,sandığın konulacağı yeri tayin etmek ve sokak başlarına bu yeri göze çarpacak surette gösterir işaretleri koymak veya alışılmış araçlar ile duyurmak.
3-Oy verme işleri hakkında ileri sürülecek itirazları incelemek ve bir kararа bağlamak ve kararlarını tutanak defterine geçirerek altını imzalamak.
4-Bu kararlardan itiraza uğrayanları,derhal ilçe seçim kuruluna göndermek,
5-Bu kanundaki esaslara göre sandığa atılmış olan oy pusulalarını saymak, dökümlerini ve sonuçlarını tutanağa geçirmek ve bunları seçim işlerine ait diğer evrak ile birlikte,derhal ilçe seçim kuruluna teslim etmek.

MÜŞAHİTLER:(298 Sayılı Yasa Madde:72)
Siyasi partilerin müşahitleri ile adayları ve bağımsız adaylarla müşahitleri sandık başı işlemlerini takip etmek üzere hazır bulunabilirler.

SANDIK ALANI:(Yüksek Seçim Kurulunun Sandık Kurulları ile ilgili Örnek 119 Sayılı genelgesi Madde:11)
Sandıkların,kapalı oy verme yerinin ve sandık kurulunun yerleştiği yerin yüz metre mesafesi içinde kalan çevre sandık alanıdır.

SANDIK ALANINDA BULUNACAK ADAY VE MÜŞAHİTLER(Y.S.K.Örnek:119 Sayılı G.Md:13)
Siyasi partilerle bağımsız adayların sandık başlarında bulundurabilecekleri müşahitlerin kamu hizmetlerinden yasaklı olmayan ve ergin kimselerden bulunması şarttır.Kendisinde bu şartlardan birisi bulunmayan kimse ,müşahit olamaz ve sandık başından uzaklaştırılır.

ANDİÇME:(298 Sayılı yasa Madde:27):Kurullara seçilenler göreve başlarken şu andı içerler:"Hiç bir tesir altında kalmaksızın,hiç kimseden korkmadan,seçim sonuçlarını tam ve doğru olarak belirmesi için görevimi kanuna göre dosdoğru yapacağıma namusum,vicdanım ve bütün mukaddesatım üzerine andiçerim."

NOT:Yasa maddeleri,298 Sayılı Yasayı değiştiren 17.5.1979 tarih ve 2234 sayılı Yasa gözönüne alınarak,yeni şekliyle belirtilmiştir.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Bağımsız adayların gönderdikleri müşahitler üçten fazla olursa,sandık kurulu başkanı bunlar arasında ad çeker,ad çekmede ilk çıkan üç müşahit,sandık başında bırakılır,diğerleri sandık alanında kalabilirler. Adaylar ve müşahitler,sandık başı işlemlerini izleyebilecek durumda olarak,sandık başında bulunabilirler.

OY VERME YERİNİN NİTELİKLERİ:(298 S.Yasa Mad: 76)

Kapalı oy verme yeri;içerisi dışardan gözetlenemeyecek ve oy pusulasını seçmenin inceleyip zarflayabileceği şekil ve nitelikte olur.(..).

SANDIĞIN-BİRLEŞİK OY PUSULALARININ VE ZARFLARIN KURULCA MÜHÜRLENMESİ:

Sandık kurulu başkanı,oy verme işlerine başlamadan önce,sandığın boş olduğunu hazır bulunan sandık kurulu üyeleri ile müşahitler önünde tesbit ederek sandığı kapatır,mühür bozulmadan açılamayacak şekilde sandık mührü ile mühürler. Birleşik oy pusulası kullanılan seçimlerde,(katlanıp zamklı kenarı yapıştırılarak kapatılmak sureti ile zarf haline getirilen birleşik oy pusulaları) bu kanunda (zarf) deyimi geçen hallerde zarf olarak kabul edilir. Şu kadarki;zarflar için çift mühür bulunmasına ilişkin hükümler birleşik oy pusulalarına uygulanmaz.

Sandık kurulu,and içme,sandığı yerleştirme,kapalı oy verme yerini düzenleme işlerini bitirdikten sonra,hazır bulunanlar önünde,birleşik oy pusulalarını sayar,her birinin üzerine,sandık kurulu mührünü basar,böylece üzerinde sandık kurulunun mührü bulunan birleşik oy pusulasının sayısını tespit eder.Birleşik oy pusulası kullanılmayan seçimlerde ,ilçe seçim kurulu başkanından teslim alınan ve ilçe seçim kurulu başkanlığı mührünü taşıyan özel zarfları sayar...(..)Sandık kurulu,bu madde gereğince yaptığı işlemleri tutanak defterine geçirip imzalar.(298 Sayılı Yasa Md:77)

İÇKİ VE SİLAH TAŞIMA YASAĞI:(298 S.Yasa Md:79)

Oy verme günü,her ne suretle olursa olsun ispirtolu içki satılması,içkili yerlerle umumi mahallerde her çeşit ispirtolu içki satılması,verilmesi, içilmesi yasaktır.Oy verme günü bütün eğlence yerleri oy verme süresince kapalı kalır.Eğlence yeri niteliğini haiz olan lokantalarda yalnız yemek verilir.Oy verme günü emniyet ve asayişi korumakla görevli olanlardan başka hiç kimse,köy kasaba ve şehirlerde silah taşıyamaz.Bu kanunun uygulanmasında silahtan maksat Türk Ceza K.nun 189.Maddesinde gösterilen aletlerdir.

SANDIK ALANINDA DÜZENİN SAĞLANMASI VE BAŞKANA AİT YETKİLER.(Genelge Md.19)

Sandık alanında düzenin sağlanması,sandık kurulu başkanına aittir.Alanda, seçmenin oyunu tam bir serbestlikle ve gizli şekilde kullanmasına veya sandık kurulunun görevini yapmasına engel olmaya kalkışanları,yahutta oy verme işinin yolunda gitmesini aksatanlarla,sandık başı işlemlerinin düzenini bozmaya yeltenenleri,başkan uyarır ve bu uyarmayı dinlemeyenleri sandık alanından dışarı çıkartabilir.

TÜRKİYE SOSYAL ARAŞTIRMA VAKFI

Bu kimse,sandık kurulu üyesi ise,kurul kararı ile çıkartılabilir.

Sandık alanında alınacak tedbirler,seçmenlerin;seçim işlerini izlemelerini engelleyecek nitelikte olamaz.Sandık kurulu başkanının çağırdığı zabıta kuvvetlerinden gayrı zabıta amir ve memurları ile resmi üniforma giymiş kimseler ve silah taşıyanlar sandık alanına giremezler.

Seçmen olarak o sandıkta oy kullanması gereken subay,assubay,zabıta amir ve memurları,ancak sivil elbise ile sandık alanına girip oylarını verebilirler.

Sandık kurulu başkanı,seçmenin sandık alanına serbestçe girmesini engelleyen veya güçleştiren her türlü hareketleri önlemek zorundadır.

Sandık alanında,düzenin sağlanması işlerinde zabıta kuvvetleri,başkanın emirlerine uymak zorundadırlar.

SANDIK ALANINDA SUÇ İŞLENMESİ(298 Sayılı yasa madde 83)

Sandık alanında bir suç işlenmesi halinde,sandık kurulu,durumu tutanağa geçirir ve sanığı zabıtaya teslim eder.

OY VERME YETKİSİ (298 Sayılı yasa Md:86)

Sandık seçmen listesinde kayıtlı her seçmen oy verme yetkisine haizdir.Bir seçmen,birden fazla oy kullanamaz.

Sandık seçmen listesinde kaydı olmayanların,oy kullanmalarına izin verilemez. Oy verme gününe kadar,haklarında seçme yeterliğini kaybettiğine dair yetkili merciilerden resmi belge gelmiş bulunanlara,seçmen kütüğünde kayıtlı olsalar bile oy verdirilmez.

KİMLİĞİN TESBİTİ(298 S.Yasa Md.87 ve Y.S.K.nın 17.7.1979 gün ve 513 S.lı Ka.)

Sandık seçmen listesinde yazılı seçmenin kimliği nüfus hüviyet cüzdanı veya kimlik tesbiti amacıyla düzenlenmiş resmi belgelerle belirlenir.Hangi resmi belgelerin kimlik belirlenmesinde kabul edileceği,Yüksek Seçim Kurulunca Seçimlerin başlangıcında tesbit ve ilan edilir.Şu kadarki;Belediyelerle,köy ve mahalle muhtarlıklarınca tanzim ve tasdik edilen kimlik belgeleri bu maddenin uygulanmasında geçerli değildir.Nüfusu 2000 i geçmeyen köylerde birinci fıkraya göre kimlik belgesi istenmesine rağmen bu nitelikte bir belge ibraz edemeyen sandık seçmen listesinde adı yazılı seçmenin kimliği sandık kurulunca tanınan iki seçmen tanıklığı ile tesbit ettirilebilir. Bu suretle oy veren seçmenin imzası yanına tanıklık yapanların adları ve kimlikleri yazılır ve kendilerine imzalatılır.

YÜKSEK SEÇİM KURULU KARARI:17.7.1979 ve 513 Sayılı.

1- Nüfus kimlik cüzdanı,resmi daireler veya iktisadi devlet teşekküllerinden veya okullardan verilen kimlik kartları,pasaport,evlenme cüzdanı, askerlik belgesi,nüfus idarelerinden herhangi bir iş için evvelden alınmış onaylı künyeyi gösteren kayıt örneği,okul diploması,okul çıkış belgesi,trafik şöför ehliyetnamesi,okul tasdiknamesinin bu maddenin uygulanmasında ve seçmenin kimliğinin belirlenmesinde geçerli resmi belge olarak saptanmasına,

2-Belediyelerle köy ve mahalle muhtarlıklarının tanzim ettikleri kimliklerin geçerli sayılmamasına(...) karar verildi.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

OY VERME DÜZENİ:(298 Sayılı yasa Md:88)

Hiç bir seçmene sandık başında müdahale,telkin veya tavsiyede bulunamaz. Hiç bir seçmen oyunu kullandıktan sonra sandık başında kalamaz.

OY VERMEDEN ÖNCEKİ İŞLER:(298 Sayılı Yasa Md:91)

Sandık kurulu önüne alınankimse,kimlik belgesini başkana verir ve kimliğini ispat eder.

Başkan,seçmenin adını seçmen listesinde bulur ve masa üzerinde duran birleşik oy pusulasından bir tane vererek,sandık yerinde birden fazla oy verme yeri varsa hangi kapalı oy verme yerine gireceğini söyler ve birleşik oy pusulasını veya seçimin gereğine göre zarfları usulüne göre katlayıp yapıştırdıktan sonra çıkmasını anlatır.Birleşik oy pusulasını veya zarfı alan seçmen doğruca kapalı oy verme yerine gider ve oyunu kullanmadan başka yere gidemez.

Kapalı oy verme yerine girmeyen veya birleşik oy pusulasını alıp oy vermeyen seçmenden birleşik oy pusulası geri alınır.

KAPALI OY VERME YERİNDE KALMA(298 Sayılı yasa madde 92)

Bir seçmen kapalı oy verme yerinden dışarı çıkmadıkça hiç kimse oraya giremez.Şu kadar ki,oy pusulasını veya zarfı hazırlamak için gerekli normal süreden fazla kapalı oy verme yerinde kalan seçmen,başkan tarafından uyarılır.Çıkmamakta devam ederse çıkarılır.

BİRLEŞİK OY PUSULASININ ATILMASI VE İŞARETLEME:(298 Sayılı Yasa madde 93)

Kapalı oy verme yerinde birleşik oy pusulasını katlayıp yapıştırdıktan sonra,seçmen burasını terkeder ve birleşik oy pusulasını sandığa bizzat atar.

Körler,felçliler veya bu gibi bedeni sakatlıkları açıkça belli olanlar bu seçim çevresi seçmeni olan akrabalarından birinin ,akrabası yoksa diğer herhangi bir seçmenin yardımı ile oylarını kullanabilirler.Bir seçmen birden fazla malüle yardım edemez.

Kurul başkanı oyunu kullanan seçmene,kimlik kartını verirken,seçmen listesindeki adı hizasına imzasını attırdıktan sonra ayrıca sol elinin işaret parmağını çıkmayan özel boya ile boyayarak bastırır.İmza atamayanların parmak izinin alınmasıyla yetinilir. Bu parmağı olmayan seçmenin hangi parmağını bastığını yanına yazar.Hiç parmağı olmayan seçmenin boyun nahiyesini bu boya ile işaretler.

KURUL GÖREVLİLERİNİN OY KULLANMASI(298 S.Yasa Madde:94)

İlçe seçim kurulu başkanı,seçimin yapıldığı çevrede oy verme hakkına sahip olduğu halde,görev yaptığı sandığa ait seçmen listesinde kayıtlı bulunmayan sandık kurulu başkan ve üyelerinin her birine seçmen olduğunu ve hangi seçimde oy kullanabileceğini belirleyen ve sandık seçmen listesindeki bilgileri kapsayan bir belge verir ayrıca ,esas kayıtlı olduğu sandık seçmen listesine meşruhat verilmek üzere kayıtlı bulunduğu sandık kurulu başkanlığına durumu yazı ile bildirir. Başkan ve üyeler,bu belgeyi sandık kuruluna teslim ederek görevli oldukları sandıkta oy verirler. Bunların adları ve hüviyetleri o sandık seçmen listesinin sonuna yazılarak adları hizasına imzaları alınır.Bu maddeye göre yapılan işlemler tutanağa geçirilir.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Not:Yüksek Seçim Kurulunun 1.8.1973 tarihli resmi gazetede yayınlanan ÖRNEK:119) No:lu genelgesinin 31.maddesi ise Sandık kurulu üyeleri ve müşahitlerin oy kullanması ile ilgili olarak aynen şöyle demektedir.

SANDIK KURULU GOREVLİLERİ İLE ADAY VE MÜŞAHİTLERİN OY VERMELERİ:Md:31. Sandık kurulu başkan ve üyeleri;hangi seçim bölgesinin sandık seçmen listesinde yazılı olurlarsa olsunlar,seçmen kartlarını göstermek şartıyla görevli oldukları sandıkta oy verirler.Seçim çevresinin oy vermeye yetkili aday ve müşahitleri seçmen kartlarını göstermek şartıyla hazır bulundukları sandıkta saat 17'den sonra oy verebilirler.Bunların oy verebilmesi için sandık başında oy vermek üzere bekleyen seçmenlerin arkası alınmış olması lazımdır.Sandık kurulu başkan ve üyelerim ile aday ve müşahitlerin o sandıkta oy verdikleri,bir tutanağa geçirilir.Bunların adları ve kimlikleri o sandık seçmen listesine yazılarak,adları hizasına imzaları alınır.

Yukarıdaki fıkralar gereğince oy kullanacak kimselerden seçmen kartı bulunmayanların oylarını kullanmalarına izin verilemez.

OYLARIN SAYIM VE DÖKÜMÜ:SAYIM TEDBİRİ: (298 Sayılı Yasa Md:95)
Sayım ve döküm açık olarak yapılır.Oy verme yerinde hazır bulunanlar sayım ve dökümü takip ederler.Kurul,faaliyetinin selamet ve düzeni bakımından, sayım ve döküm masası etrafında boş kalması gereken kısmı,bir karar ile belirtir.Ve bu kısım etrafında(ip germek gibi) hazır bulunanların bu işlemleri takip etmelerine engel olmayacak tedbirleri alır.

OY VERENLER SAYISININ KONTROLU:(298 Sayılı Yasa Md:96)
Sandık saat 17'den önce açılamaz.Oy verme işi bitince kurul başkanı bunu yüksek sesle ilan eder.Masa üzerinde sandıktan başka ne varsa kaldırılır. oy vermenin bittiği saat tutanak deftarine geçirilir.Bundan sonra,sandık seçmen listesinde yazılı seçmenlerin toplamı ile adları hizasındaki imza veya parmak izleri sayılarak oy vermiş olanların toplamı tespit edilir. Ve tutanağa geçirilir.Netice yüksek sesle ilan edilir.

KULLANILMAYAN BİRLEŞİK OY PUSULALARI VE ZARFLAR(298 S.Yasa Md:97)
Oy zarflarından veya birleşik oy pusulalarından kullanılmayanlar sayılır, oylarını veren seçmen sayısına eklenir.Ve böylece kurula teslim edilen zarf veya birleşik oy pusulaları toplamına uygun olup olmadığı tespit edilir.Kullanılmayan zarflar veya birleşik oy pusulalır bir paket halinde mühürlenir ve üzerine sayısı yazılır.Bundan sonra,sandıktan çıkacak oy pusulalarının konmasına mahsus torbanın boş oltduğu tespit edilir.Bütün bu işlemler tutanağa geçirilir.

SANDIĞIN AÇILMASI VE ZARFLARIN SAYILMASI:(298 Sayılı Yasa Madde 98)
Yukarıki maddede yazılı işlemden sonra,sandık oy verilen yerde hazır bulunanların gözü önünde açılır ve çıkan zarflar sayılarak toplamı tutanağa yazılır.Zarflar oy veren seçmen sayısı ile karşılaştırılır.Bu zarfların sayısı oy veren seçmen sayısından fazla çıktığı takdirde bütün zarflar tek ket elden geçirilerek 77.maddeye göre çift mühürlü olmayan ve belli şartlara uygun bulunmayan veya herhangi bir işaret veya imza veya mührü taşıyarak 103.madde gereğince seçmenin kim olduğunu belirten zarflar ayrılırl

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI VAKFI

Bunların düşülmesi,fazlanın giderilmesine yetmediği takdirde,kurul başkanı kalan zarflar arasında fazlayı karşılayacak sa,yıda zarfı gelişigüzel çekerek ayırır.Ayrılan zarfların sayısı tutanağa geçirilir.Ve bu zarflar açılmadan yakılmak sureti ile derhal yokedilir.Bundan sonra muteber zarflar sayılarak sandığa konur ve ara verilmeksizin döküme başlanır.Bütün bu işlemler tutanak defterine geçirilir.

ZARFLARIN AÇILMASI:(298 Sayılı Yasa madde 100)

Sandık kurulu başkanı,sayım ve döküm işine başlamazdan önce,sayım ve döküm cetvellerinin boş ve yazısız olduğunu hazır bulunanlara gösterir ve kurul üyeleri arasında şu şekilde iş bölümü yapar:

a) Varsa siyasi partilere bağlı iki üyeyi zarfları sandıktan çıkarıp başkana vermek,
b) Ayrı ayrı iki siyasi parti üyesini döküm cetvellerini işlemek,
c) Bir üyeyi de dökümü yapılmış oy pusulalarını torbaya koymak işleri ile görevlendirir.Görevli üye,sandıktan oy zarfını teker teker alarak başkana verir,başkan zarfı açar.İçinden çıkan oy pusulasını herkesin görebileceği ve işitebilceği şekilde okur.Oy pusulasının 103.ve 104.Maddeler gereğince muteber olup olmaması,hesaba katılıp katılmaması hususunda tereddüt edilinse,bunlar cetvele dökümü yapılmadan ayrılır.Bütün zarfların açılıp okunması bittikten sonra,ayrılmış olan oy pusulalarının muteber olup olmadıkları,hesaba katılıp katılmayacakları hususu,kurulca karara bağlanarak tutanağa geçirilir ve muteber sayılanlar ve hesaba katılmasına karar verilenler de cetvele işlenir.Muteber sayılmayan ve hesaba katılmayan oy pusulaları ayrıca paket yapılarak saklanır.Oy pusulası okundukça,cetvel kayıtçısı iki üyeden her biri önündeki cetvele gerekli işareti kayıt eder. Böylece,okunan ve sayım cetveline kaıt edilen pusulaları başkan diğer görevli üyeye verir.O'da bunu torbaya atar.Oy pusulalarını kurulun diğer üyeleri ve parti müşahitleri görebilir.Aday ve parti müşahitlerine sayım masası başında yer verilir.Ancak;Parti müşahitleri üçten fazla ise hazır bulunanlar arasından başkan tarafından kurul önünde ad çekme sureti ile sandık kalacak üç partı müşahiti tespit edilir.Diğer mühatiler ile bağımsız aday müşahitleri için sayım işlerini yakından takip edebilecekleri bir yer ayrılır.

MUTEBER OLMAYAN ZARF VE BİRLEŞİK OY PUSULALARI:(298 S,Y.Md:103)

Aşağıda yazılı oy pusulaları muteber değildir.

1-Sandık kurulunca verilen tek biçim ve renkteki çift mühürlü bir zarftan başka zarfa konulmuş bulunan oy pusulaları.
2-Hangi seçmen tarafından atıldığı selli olacak şekilde imza,mühür veya işaret taşıyan birleşik oy pusulaları ile,bu durumdaki zarfa konulmuş oy pusulaları.
3-Sandık kurulunca verilen kağıdında(Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu)Fligranı bulunan özel surette imal edilmiş kağıttan başka,bir kağı basılı oy pusulaları .

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

4-Yüksek Seçim Kurulunca konulmuş ayni matbuu seri numarasını taşımayan ve arkasında sandık skurulu başkanlığının mühürü bulunmayan birleşik oy pusulaları,

5- Siyasi partilere veya bağımsız adaylara ayrılan alanlardan birden fazlasına(Evet) mühürü basılmış oy pusulaları.

6- Hiç bir yerine (Evet) mühürü basılmamış birleşik oy pusulalarıyla, birden fazla siyasi partiye veya bağımsız adaya ayrılan alana sirayet etmiş(Evet) mühürlü oy pusulaları.

7- Zarfı içinde el ilânı veya herhangi bir kağıt bulunan oy pusulaları

8- Bileşik oy pusulası kullanılmayan seçimlerde,sandık kurulunca verilen tek biçim ve renkteki,çift mühürlü bir zarftan başka zarfa konulmuş bulunan oy pusulaları.

9- Bu madde dışında kalan ve özel kanunlarda yazılı hükümler gereğince muteber sayılmayan oy pusulaları.

Bir zarftan,partilere veya bağımsız adaylara ait birden fazla muhtelif oy pusulaları çıktığı takdirde,bu oy pusulalarından hiç biri muteber olmaz.

SAYIMIN İLANI VE SONUÇLARIN TUTANAĞA GEÇİRİLMESİ:(Madde 105)

Oyların sayımı ve sayım cetvellerine sonuçların geçirilmesi biter bitmez sandık kurulu başkanı bu sonuçları,yüksek sesle ilan eder.Bundan sonra ;

1-Oy vermenin yapıldığı tarih ve gün, 2-Oy sandığının,sandık kurulu üyeleri ve seçim yerinde hazır bulunanlar önünde açıldığı saat ve dakika,şayet sandık saat 17'den sonra açılmışsa bunun sebebi(...) basılı tutanak kağıdına geçirilir,.Başkan ve üyeler tarafından imzalanır.

ŞİKAYET VE İTİRAZIN NE DEMEK OLDUĞU:(Y.S.K.ÖRNEK :119 Sayılı genelge Md.53)

Sandık kurulu başkanlarının veya bu kurulların yaptıkları işlemlere veya aldıkları tedbirlere ve bunlara benzer sair muamelelerine veya herhangi bir kimsenin kanunun koyduğu yasaklara aykırı davranışlarına karşı,bu işlem veya tedbirlerin veya sair muamelelerin düzeltilmesi.veya yasaklara aykırı davranışların önlenmesi için sandık kurullarına başvurulabilir. Bu başvurmaya (Şikayet)denilir.Sandık kurullarınca verilmiş herhangi bir kararın kanuna aykırı olması yüzünden kaldırılmması veya kanuna uygun bir şekile sokulması için ilçe seçim kuruluna başvurulabilir.Bu başvurmaya da (itiraz) denir.(298 S.Yasa md:216,217)

ŞİKAYETE YETKİLİ KİMSELER:(Y.S.Kurulu Genel (Örnek:119 Md:54)

Şikayete yetkili kimseler,yalnız şunlardır:

1-Seçme yeterliğine sahip yurttaşlar;yani 21 yaşını bitirmiş dlup kısıtlı veya kamu hizmetlerinden yasaklı olmayan,veya silah altında er,erbaş ve kıt'a çavuşu yahut askeri öğrenci olmayanlar,

2-Seçime katılmış olmasalr bile,siyasi partiler veya bunların tüzüklerine göre kurulmuş kademelerin (mesela^il ve ilçe kuruluşlarının başkanları veya vekilleri,

3-Müşahitler, 4-Adaylar,5-Cumhuriyet senatosu üyeleri ve Milletvekilleri (298 Sayılı yasa Maddell6 ve 24/3/1973 gün ve 1700 S.lı yasayla değiyik Maddell0)

TÜRKİYE SOSYAL ARAŞTIRMA VAKFI

ŞİKAYETLERİN NASIL İLERİ SÜRÜLECEĞİ VE SÖZLÜ ŞİKAYETİN TUTANAĞA GEÇİRİLMESİ
(Yüksek Seçim Kurulu ÖRNEK 119 Sayılı genelge Madde:55)

Şikayet,pulsuz bir dilekçeyle veya sözle ileri sürülebilir.

Sözlü şikayetler gerekçesi ile birlikte özel bir tutanağa yazılır.Bu tutanağa adı soyadı adresi de birlikte yazılarak şikayetçiye imza ettirilir.Şikayetçi imza atamaz ise parmağı bastırılır.

ŞİKAYET ÜZERİNE YAPILACAK İNCELEME:(Y.S.K.Örnek:119 Genel Madde 56)

Şikayet dilekçesini alan veya şikayeti yukarıdaki madde gereğince tutanağa geçirten kurul,ilk önce şikayetçinin bu genelgenin 54.maddesine göre,şikayete yetkili kimselerden olup olmadığın inceler.Ve şikayetçi,şikayete yetkili kimselerden değilse başka bir yön üzerinde durmaksızın,şikayeti hemen reddeder.

Kurul,şikayetçinin şikayete yetkili kimselerden olduğunu anlarsa,o zaman,şikayetin haklı veya yerinde olup olmadığını inceler.

ŞİKAYETİN KARARA BAĞLANMASI:(Y.S.K. Genel Örnek:119. Madde 57)

Şikayetin haklı veya yerinde görülmesi halinde kurul,karar yazmaya ihtiyaç olmaksızın şikayet konusu tedbir veya işlemi düzeltir,yahut bu tedbir veya işlemi kaldırır.Şikaletçinin şikayete yetkili olmaması veya şikayetin süresinden sonra ileri sürülmüş olması veya haksız veya yersiz görülmesi halinde,kurulca şikayetin reddine karar verilir. Bu halde kurulun kararını tutanak defterine yazması ve bu kararın başkan ve üyeler tarafından imzalanması lâzımdır.

Kurul kararları salt çoğunlukla yani kurul başkan ve üyelerinin yarıdan bir fazlasının oylarının o karar üzerinde toplanmasıyla (mesela beş kişilik bir kurulda 4 oyla,4 kişiye inmiş bir kurulda üç oyla verilir.)Oylarda eşitlik halinde başkanın tarafının katıldığı tarafın oyu üstün tutulur.Şikayetin reddine ilişkin kararın bir örneği şikayetçiye verilir.(298S.Y.Md.113,117)

SANDIK KURULLARININ KARARLARINA İTİRAZ(Y.S.K.Genelge -ÖRNEK 119-Md:59)

Bir şikayetin reddine ilişkin sandık kurulu kararları ile seçim sonuçlarını gösteren tutanakların sandık kurullarınca düzenlenmesi işlerine veya sandık kurullarının diğer kararlarına karşı itiraz olunabilir.İtirazda bulunabilecek kimseler,yalnız bu genelgenin 54.maddesi gereğince,şikayete yetkili olan kimselerdir.

SANDIK KURULLARININ-İTİRAZI İLÇE SEÇİM KURULUNA ULAŞTIRMASI VE İTİRAZCIYA ALINDI KAĞIDI VERİLMESİ:(Y.S.K.GENELGE -ÖRNEK119-Madde:60)

Yukarıki maddede anılan itirazlar,sandık kurullarınca seçim sonuçlarının gösteren tutanağın düzenlenmesine kadar,sandık kurulu aracılığı ile sözle veya dilekçe verilerek ileri sürülebilir.Sözlü itiraz,sandık kurulunca gerekçesi ile birlikte özel bir tutanağa geçirilir.Bu tutanağa adı,soyadı ve adresi de yazılarak itirazcıya imza ettirilir;itirazcı imza atamazsa parmağı bastırılır Gerek sözlü gerek yazılı itirazların,ileri sürülmüş olduğunu ve yapıldığı tarihi gösteren bir alındı kağıdı itirazcıya verilir.Sözlü itiraza ait tutanak veya itiraz dilekçesi ile itirazcı tarafından bunlara eklenen delillerle ve itiraza uğrayan sandık kurulu kararı,ya itirazcı veya güvenilir bir kimse eliyle sandık kurulunca,derhal ilçe seçim kuruluna yollanır,.(298S.Yasa.Md:7 Bent:4, Md:112,Fıkra.1 ve Maddel28)

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI